

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział XV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Michał Wysocki

Sędziowie: SO Agata Szlingiert (spr.)

SO Joanna Andrzejak - Kruk

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi B. C.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki

w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy (...)w P.pod sygn. akt V Ns (...)

postanawia:

1. stwierdzić, że w sprawie V Ns (...)Sądu Rejonowego (...)i

(...) w P.nastąpiła przewlekłość postępowania;

2. przyznać skarżącej B. C.od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego (...)w P. kwotę 3.000 zł (trzy tysiące złotych),

3. w pozostałym zakresie oddalić skargę,

4. zwrócić skarżącej kwotę 100 zł tytułem uiszczonej opłaty od skargi.

/-/ A. Szlingiert/-/ M. Wysocki/-/ J. Andrzejak - Kruk

UZASADNIENIE

W dniu 24 lutego 2014 r. B. C.wniosła skargę o stwierdzenie przewlekłości postępowania prowadzonego przez Sąd Rejonowy (...)w P., w sprawie o sygn. akt V Ns (...).

Skarżąca wniosła nadto o:

1. zobowiązanie Sądu Rejonowego (...)w P. do niezwłocznego rozpoznania niniejszej sprawy i pilnego wyznaczenia terminu posiedzenia,

2. przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz skarżącej kwoty 10.000 zł.

W uzasadnieniu skargi podniesiono, iż w dniu 9 maja 2013 r. skarżąca złożyła w Sądzie Rejonowym (...)w P. wniosek o dział spadku, zniesienie współwłasności i podział majątku wspólnego. Skarżąca podniosła, iż w piśmie z dnia 1 lipca 2013 r. Sąd wezwał ją do wykazania, że wniosek o dział spadku jest zgodny, poprzez dołączenie oświadczenia wszystkich uczestników postępowania w tym przedmiocie lub poprzez podpisanie wniosku przez wszystkich uczestników postępowania – w terminie tygodniowym od doręczenia zarządzenia, pod rygorem zwrotu wniosku. Skarżąca wskazała, iż w dniu 8 lipca 2013 r. wypełniła ona w/w zobowiązanie Sądu przedkładając

oświadczenia uczestników postępowania wskazujące, iż wniosek o dział spadku jest zgodny. Skarżąca zaznaczyła, że do dnia złożenia skargi, a zatem po upływie blisko roku od złożenia wniosku nie został wyznaczony termin posiedzenia Sądu. Podniosła, że skarżąca jest osobą starszą i schorowaną, stąd przewlekłe prowadzenie niniejszego postępowania naraża ją na wielką szkodę, w tym również finansową.

Prezes Sądu Rejonowego (...)w P. nie zgłosił swojego udziału w postępowaniu wywołanym wniesieniem niniejszej skargi.

Sąd Okręgowy ustalił następujący przebieg postępowania w niniejszej sprawie:

1. w dniu 9 maja 2013 r. wpłynął do Sądu Rejonowego (...)w P. wniosek skarżącej o dział spadku, zniesienie współwłasności i podział majątku wspólnego (k. 2 – 7),
2. w dniu 1 lipca 2013 r. referendarz sądowy wydał zarządzenie w przedmiocie wezwania skarżącej do wykazania, że wniosek o dział spadku jest zgodny, poprzez dołączenie oświadczenia wszystkich uczestników postępowania w tym przedmiocie lub poprzez podpisanie wniosku przez wszystkich uczestników postępowania – w terminie tygodniowym od doręczenia zarządzenia, pod rygorem zwrotu wniosku (k. 169), powyższe zarządzenie zostało wykonane w dniu 1 lipca 2013 r. i doręczone wnioskodawczyni w dniu 3 lipca 2013r. (k. 171),
3. w dniu 10 lipca 2013 r. wpłynęło do Sądu Rejonowego (...)w P. pismo skarżącej, do którego załączone zostały oświadczenia uczestników postępowania o akceptacji wniosku (k. 172 – 175),
4. akta przedłożono referendarzowi sądowemu w dniu 11 lipca 2013 r. (k. 177),
5. w dniu 25 października 2013 r. referendarz sądowy wydał zarządzenie w przedmiocie przedłożenia sędziemu referentowi akt do dalszych czynności (k. 178),
6. w dniu 28 października 2013 r. akta przedłożono sędziemu referentowi (k. 178),
7. pismem z dnia 9 stycznia 2014 r. wniesionym do Sądu Rejonowego w tej samej dacie skarżąca wniosła o przyspieszenie postępowania oraz pilne wyznaczenie terminu rozprawy (k. 179),
8. pismem z dnia 13 lutego 2014 r. wniesionym do Sądu Rejonowego w dniu 14 lutego 2014 r. skarżąca ponownie wniosła o przyspieszenie postępowania oraz pilne wyznaczenie terminu rozprawy (k. 180),
9. w dniu 4 marca 2014 r. akta przedłożono sędziemu referentowi (k. 181), który wydał zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia terminu rozprawy na dzień 16 kwietnia 2014 r. i wezwania zainteresowanych na rozprawę (k. 182),
10. w dniu 5 marca 2014 r. sędzia referent wydał zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia nowego terminu rozprawy na dzień 18 kwietnia 2014 r. z uwagi na wyznaczenie dwóch terminów rozpraw na tę samą godzinę (k. 183), zarządzenie wykonano w dniu 6 marca 2014 r. (k. 183).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2004r., nr 179, poz. 1843 ze zm.) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania). W myśl brzmienia art. 2 ust. 2 cytowanej powyżej ustawy, dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub

nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawilosci, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

Ocena, czy zaistniała przewlekłość jest względna i zawsze musi odnosić się do realiów konkretnej sprawy i przyjętego trybu postępowania. Pojęcie przewlekłości generalnie dotyczy stanów czy zdarzeń nadmiernie rozciągniętych w czasie, przedłużających się, przy czym przewlekłość nie jest zależna jedynie od upływu czasu i subiektywnych odczuć strony, ale od czynników obiektywnych oraz czasu niezbędnego do podejmowania działań zgodnych z obowiązującymi przepisami, przewidującymi prowadzenie określonych procedur. Chodzi o to, by czynności te zabierały odpowiednią ilość czasu, a zatem odbywały się bez zbędnej zwłoki, której nie dałoby się uzasadnić, a która wskazywałaby na bezczynność sądu bądź komornika sądowego lub bezproduktywność jego działań.

Oceniając zatem, w świetle przytoczonych powyżej kryteriów i uwag, zasadność skargi należało - w ocenie Sądu Okręgowego - uznać, że w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy (...)w P.w sprawie o sygn. akt V Ns (...)doszło do przewlekłości postępowania.

Zdaniem Sądu Okręgowego, czynności zmierzające do nadania sprawie prawidłowego biegu i zmierzające do jej rozpoznania, nie były podejmowane w sposób terminowy. Następowaly bowiem w znacznych odstępach czasu, nieuzasadnionych okolicznościami. Najpierw, po upływie niemal dwóch miesięcy wydano zarządzenie w przedmiocie złożenia przez uczestników oświadczeń o wyrażeniu zgody na zawnioskowany dział. Po wpłynięciu do Sądu Rejonowego w dniu 10 lipca 2013 r. pisma skarżącej, dopiero w dniu 25 października 2013 r. referendarz sądowy wydał zarządzenie w przedmiocie przedłożenia akt sędziemu referentowi celem podjęcia dalszych czynności w sprawie (k. 178). Nie sposób również uznać, iż dalsze czynności w sprawie były podejmowane na bieżąco. Wprawdzie z notatki służbowej znajdującej się w aktach sprawy (k.182) wynika, iż w okresie od dnia 11 października 2013 r. do dnia 24 stycznia 2014 r. sędzia referent przebywał na zwolnieniu lekarskim, jednakże dopiero w dniu 4 marca 2014 r. wydane zostało zarządzenie w przedmiocie wyznaczenia terminu pierwszego posiedzenia w sprawie (k. 182).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust. 2 omawianej ustawy stwierdził, że w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Rejonowy (...)w P.pod sygn. V Ns (...)wystąpiła przewlekłość postępowania.

Zgodnie natomiast z art. 12 ust. 4. cytowanej powyżej ustawy, uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, a w przypadku skargi na przewlekłość postępowania prowadzonego przez komornika - od komornika, sumę pieniężną w wysokości od 2.000 złotych do 20.000 złotych. Ustawa nie precyzuje żadnych kryteriów, od których zależeć ma wysokość przyznanej sumy. Nie może być ona jednak traktowana jako odszkodowanie, zadośćuczynienie czy świadczenie mające zapewnić zaspokojenie roszczeń uczestnika, którego nie może uzyskać on w postępowaniu dotkniętym przewlekłością. W ocenie Sądu Okręgowego wysokość tej sumy uzależniona jest natomiast od stopnia przewlekłości postępowania sądowego, wagi uchybień sądu oraz niewymiernych dolegliwości, jakie wynikają dla strony z toczącego się zbyt przewlekłe postępowania. Jest to bowiem forma rekompensaty za swoistą krzywdę, poniesioną przez uczestnika na skutek przewlekłości postępowania. Skarżąca powołując się na swój wiek i stan zdrowia podniosła, iż ewidentnie przewlekłe prowadzenie postępowania naraziło ją na wielką szkodę, w tym również finansową. Nie wskazała jednak konkretnych okoliczności uzasadniających narażenie jej na znaczną szkodę finansową, natomiast okoliczności podniesione we wniosku uzasadniają stanowisko, że podstawy do wszczęcia sprawy działowej istniały od ponad 30 lat.

Reasumując, zdaniem Sądu Okręgowego, stopień przewlekłości postępowania i jej dolegliwość dla skarżącej, uzasadniają przyjęcie, że kwota 3.000 zł będzie stanowić dla skarżącej odpowiednią rekompensatę pieniężną.

Z uwagi na to, że w sprawie został już wyznaczony termin rozprawy, wniosek skarżącej o wydanie zalecenia Sądowi Rejonowemu (...)w P. w powyższym zakresie stał się bezprzedmiotowy.

Z przyczyn wyżej wskazanych, Sąd Okręgowy na podstawie art. 12 ust. 1. cytowanej powyżej ustawy oddalił skargę w pozostałym zakresie.

O zwrocie uiszczonej opłaty od skargi orzeczono na podstawie art. 17 ust. 3. rozpatrywanej ustawy.

/-/ A. Szlingiert/-/ M. Wysocki/-/ J. Andrzejak - Kruk